

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ NR 45
W CZĘSTOCHOWIE**

MISJA SZKOŁY

Misją Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 45 w Częstochowie jest edukacja uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. Najważniejsze w naszym działaniu jest rozwijanie autonomii ucznia niepełnosprawnego, jego personalizacja oraz socjalizacja, a w szczególności wyposażeniem go - w ramach posiadanych przez niego możliwości - w takie umiejętności i wiadomości, aby:

- ✓ mógł porozumiewać z otoczeniem w najlepszy sposób (werbalnie lub pozawerbalnie),
- ✓ zdobył maksymalną niezależność życiową zakresie zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych,
- ✓ był zaradny w życiu codziennym adekwatnie do indywidualnego poziomu sprawności umiejętności raz miał poczucie sprawczości,
- ✓ mógł uczestniczyć w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, znając i przestrzegając ogólnie przyjęte normy współżycia, zachowując prawo do swojej inności.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocnione i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

(art.1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe)

I. CHARAKTERYSTYKA „SYLWETKI ABSOLWENTA” SZKOŁY

1. POZNANIE UWARUNKOWAŃ FORMALNO-PRAWNYCH.

- ✓ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72)
- ✓ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- ✓ Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- ✓ Konwencja o prawach dziecka
- ✓ Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 Lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branży szkoły I stopnia kształcenia ogólnego dla szkoły przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- ✓ Karty Nauczyciela
- ✓ Programy narodowy i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

2. POZNANIE OCZEKIWAŃ RODZICÓW

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców w naszej szkole prowadzone są ankiety ewaluacyjne dotyczące działalności wychowawczo – profilaktycznej szkoły. Dzięki tym ankietom, rodzice mogą uczestniczyć w profilowaniu działań edukacyjno-wychowawczych naszej szkoły. Nauczyciele współpracują z rodzicami ujednolicając podejmowane w szkole i domu działania edukacyjno-wychowawcze. Uwzględniają także ich opinie i inicjatywy w modyfikowaniu działań realizujących koncepcję Zespołu Szkół Specjalnych nr 45.

Zdaniem rodziców działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane przez szkołę stwarzają optymalne warunki wspierające rozwój jego dziecka we wszystkich sferach rozwoju (fizycznej, społecznej, emocjonalnej, intelektualnej i duchowej) i stwarzają okazję do zdobywania pozytywnych doświadczeń, osiągania sukcesów i rozwijania samodzielności uczniów w sposób dostosowany do ich indywidualnych możliwości.

Oferta zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych odzwierciedla potrzeby i oczekiwania rodziców w zakresie optymalizacji warunków rozwoju i rozwijania zainteresowań dziecka w zespole klasowym.

Zdaniem rodziców, w szkole panują warunki sprzyjające budowaniu pozytywnych relacji między nauczycielami i pracownikami szkoły a uczniami. Działania podejmowane przez wszystkich pracowników szkoły wzmacniają integrację uczniów, wzajemny szacunek i konieczność pomagania sobie nawzajem.

Rodzice znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa, dotyczące zapobiegania i przeciwdziałania oraz postępowania na wypadek podejrzenia wystąpienia choroby koronawirusowej Covid-19. Zdaniem rodziców, szkoła zapewnia uczniom warunki bezpieczeństwa i ochrony w związku z zagrożeniem Covid-19. Działania nauczycieli zaspokajają potrzeby rodziców w zakresie uzyskania wsparcia i pomocy w przeżywanych trudnościach związanych z zagrożeniem Covid-19.

Umiejętności najważniejsze, wymagające intensywnej pracy ukierunkowanej na poprawę funkcjonowania uczniów, wg opinii rodziców to: komunikowanie się, samoobsługa i samodzielność, nauka rozpoznawania i kontrolowania emocji, rozwijanie procesów poznawczych (uwagi,

pamięci, myślenia, percepcji wzrokowej i słuchowej. W mniejszym stopniu zaakcentowano sferę ruchową - poruszanie się oraz trudności w zachowaniu się (agresja, autoagresja, bierność, nadpobudliwość, stereotypie).

Współpraca z rodzicami polega na stałym kontakcie nauczycieli z rodzicami organizowaniu lekcji otwartych dla rodziców, prelekcji i pogadanek, w których celem jest pedagogizacja rodziców oraz pomoc w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, organizowaniu uroczystości szkolnych, w których udział biorą również całe rodziny (Święto Szkoły). Rodzice współdecydują w podejmowaniu najważniejszych decyzji dydaktyczno-rewalidacyjnych poprzez akceptację IPET, konsultowanie decyzji o ewentualnym wydłużeniu okresu od nauki. Na terenie szkoły działa punkt konsultacyjny. Dla rodziców odbywają się regularne konsultacje z psychologiem szkolnym i organizowane są spotkania z przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej. Nauczyciele wspomagają rodziców w licznych sprawach z zakresu pomocy społecznej, opieki medycznej, uzyskiwania świadczeń rentowych i wielu innych.

3. OCENA POTENCJAŁÓW I MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH UCZNIÓW

Głównym celem w koncepcji pracy Zespołu Szkół Specjalnych nr 45 w Częstochowie na lata 2017-2021 jest pomoc wszystkim uczniom w rozwinięciu ich możliwości, umiejętności i sprawności aspekcie intelektualnym, emocjonalnym, fizyczny i społecznym w celu zdobycia maksymalnej niezależności życzenia życiowej w ramach posiadanych realnych możliwości. Koncepcja pracy naszej placówki uwzględnia potrzeby rozwojowe naszych podopiecznych, oczekiwania rodziców oraz specyfiką środowiska. Działania są ukierunkowane na zaspokajanie potrzeb uczniów, wyrównywanie ich szans edukacyjnych i przygotowania do życia po zakończeniu edukacji oraz na współpracę z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Powinnością naszą jest zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym w przewyciężaniu trudności w uczeniu się

i nabywaniu kompetencji niezbędnych w dorosłym życiu. Cele edukacyjne realizujemy biorąc pod uwagę dokładną znajomość dziecka. Kierunki te są wyrażone w postaci następujących priorytetów:

1. Rozwijanie sprawności komunikowania się z otoczeniem:

- Uczeń musi chcieć, znać sposób, mieć o czym rozmawiać i mieć okazję do przekazywania innym swoich potrzeb, uczuć, wrażeń i emocji. Jeśli więc mowa ucznia jest znacznie zaburzona warto pomóc mu stosując adekwatnie do jego potrzeb i możliwości wspomagające lub alternatywne sposoby porozumiewania się. Dostarczanie użytkownikowi programu komunikacji wspomaga jego porozumiewanie się z otoczeniem. Stworzenie bazy pomocy wizualnych pozwala na lepsze funkcjonowanie ucznia w różnych sytuacjach życiowych, rozbudza jego potrzeby komunikacyjne, integruje rozwój we wszystkich sferach.

2. Promocja zdrowia.

- Poprawa sposobu żywienia, stanu odżywiania oraz aktywności fizycznej uczniów („Program dla szkół”, dostarczający dzieciom klas 1-5 szkoły podstawowej produkty warzywno – owocowe, mleczne i produkty mleczne i program „Trzymaj formę”).
- Rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnym i innymi zachowaniami ryzykownymi. Działania profilaktyczne prowadzone przez nauczycieli i psychologa.
- Fluoryzacja zębów. Działania profilaktyczne prowadzone przez pielęgniarkę szkolną.

3. Przygotowanie do życia w rodzinie i społeczeństwie.

4. Wprowadzenie w tradycję kultury narodowej.

5. Kształtowanie osobowości ucznia, jego charakteru i wrażliwości.

Ocena potencjału i możliwości uczniów odbywa się również poprzez udział w wielu olimpiadach sportowych, na których odnoszą sukcesy, mogą zaprezentować swoje talenty, dzięki czemu stają się bardziej otwarci i wierzą w swoje możliwości.

1. Analiza uwarunkowań lokalnej społeczności

Szkoła mieści się w Częstochowie przy ulicy Czecha 15. Placówka współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Najważniejszymi potrzebami środowiska lokalnego, które szkoła może zaspokajać są: opieka, kształcenie i wychowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, integracja środowiska osób niepełnosprawnych ze środowiskiem ludzi zdrowych.

Działania promujące szkołę w środowisku lokalnym odbywają się poprzez:

- współpracę z mediami, Urzędem Miasta Częstochowa,
- współpracę ze spółdzielnią „Północ”, Dzielnicowym Ośrodkiem Społeczności Lokalnej w Częstochowie,
- współpracę z Fundacją „Oczami Brata”,
- współpracę z Przedszkolem Integracyjnym nr43 i innymi przedszkolami,
- współpracę z I L.O. im. J. Słowackiego,
- współpracę z Hufcem ZHP,
- współpracę z biblioteką miejską,
- współpracę z parafią św. J. Kantego.

Ważnym czynnikiem działania szkoły mającym na celu zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności są:

- jest udzielanie porad i wskazówek: rodzicom, pedagogom, terapeutom w pracy z osobami, które mają trudności w porozumiewaniu się za pomocą mowy werbalnej,

- sprzątanie terenów wokół szkoły i jej pobliżu w rama dni „Sprzątanie świata”,
- coroczna akcja „Pomagamy zwierzętom przetrwać zimę”,
- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych,
- punkty konsultacyjne świadczące wsparcie psychologiczne i merytoryczne dla rodziców,
- organizowanie szkoleń, warsztatów dla rodziców,
- organizowanie dni / zajęć otwartych,
- udział prelegentów szkoły w konferencjach metodycznych.

5. Bilans zasobów szkolnych

Historia naszej szkoły zaczyna się już w latach 60-tych XX wieku, kiedy to zauważono potrzebę tworzenia placówek dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Właśnie wówczas, w roku szkolnym 1965/66 powstały eksperymentalne klasy „Szkoły Życia” - w Częstochowie pierwszymi były oddziały przy Szkołach Podstawowych nr 23 i 45. Na początku lat 80-tych, szkoła otrzymała budynek przy ul. Pułaskiego 42. Nie spełniał on jednak wymagań szczególnie jako budynek dla osób poruszających się na wózkach. Dlatego w latach 1989-99 czyniono starania o rozbudowę szkoły. Ostatecznie od roku szkolnego 2006/2007 rozpoczęliśmy naukę w nowym budynku przy ul. Czecha 15. Obecna siedziba szkoły spełniła nasze oczekiwania - pomieszczenia i klasopracownie są przestronne, świetnie wyposażone i zgodne z europejskimi standardami.

Posiadamy wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną: oligofrenopedagodzy, logopedzi, neurologopedzi, psycholog, terapeuci ruchowi, surdopedagodzy, tyflopodagodzy, dogoterapeuci, certyfikowany terapeuta integracji sensorycznej, terapeuci komunikacji alternatywnej i wspomagającej AAC. Budynek szkoły przystosowany jest do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością ruchową. Jest wyposażony w windę, wyposażony w sprzęt rehabilitacyjny oraz specjalistyczne pomoce, salę doświadczania świata, salę zajęć logopedycznych, gabinet do terapii metodą Tomatisa, salę do terapii ruchowej, pracownię gospodarstwa domowego. W szkole na co dzień zapewniamy opiekę pielęgniarki szkolnej doświadczonego i przyjaznego personelu pomocniczego. Zapewniamy zajęcia świetlicowe, dysponujemy własną stołówką, bardzo dobrą lokalizacją. Dogodny jest dojazd środkami MPK. Na terenie szkoły działa Punkt Konsultacyjny komunikacji alternatywnej i wspomagającej AAC. Realizujemy różne projekty i programy rządowe i europejskie, prozdrowotne programy profilaktyczne, zajęcia otwarte dla rodziców, bogaty kalendarz uroczystości szkolnych. Posiadamy własną bibliotekę z księgozbiorem dla uczniów.

6. Sylwetka absolwenta szkoły

Opracowując model wychowanka naszej szkoły staraliśmy się przewidzieć kim będzie i jakim będzie człowiekiem nasz absolwent. Pozwoliło nam to dostrzec, co jest ważne w rozwoju młodego człowieka i jak mamy wspierać jego rozwój i kształcenie. U podstaw stworzonego przez nas modelu leży założenie, że osiągnięcie przez ucznia rozwoju osobistego jest możliwe tylko wtedy, gdy zapewnimy mu sprzyjające środowisko wychowawcze. Chcemy, aby nasz uczeń w przyszłości był dobrym człowiekiem, którego silny kręgosłup moralny pozwalać będzie na podejmowanie mądrych i świadomych decyzji.

7. MODEL UCZNIĄ KOŃCĄCEGO SZKOŁĘ PODSTAWOWĄ

Rozwój fizyczny - uczeń jest sprawny fizycznie, rozumie konieczność dbania o swoje zdrowie i sprawność, potrafi zadbać o swoją kondycję fizyczną, jest świadomy negatywnych skutków nałogów i preferuje zdrowy tryb życia. Potrafi odpowiednio reagować na zagrożenia.

Rozwój społeczny - uczeń posiada odpowiednią wiedzę i umiejętności adekwatne do wieku i możliwości indywidualnych. Posiada umiejętności pracy zespołowej, jest odpowiedzialny, ciekawy świata, dostrzega przydatność swojej edukacji w praktyce życia codziennego, bierze udział w działaniach na rzecz klasy, szkoły, środowiska. Potrafi umiejętnie wykorzystać media do nauki (komputer, Internet, komunikator). Chce kontynuować naukę i jest świadomy swoich wyborów a w przyszłości pragnie nadal rozwijać się i aktywizować zawodowo, zgodnie z własnymi możliwościami psychofizycznymi. Uczeń szanuje mienie wspólne i dba o przyrodę i chce ją chronić. Potrafi poradzić sobie z prostymi sprawami w punktach użyteczności publicznej.

Rozwój moralny i duchowy - uczeń potrafi odróżnić dobro od zła. Ma potrzebę dbania o bezpieczeństwo swoje i innych. Właściwie zachowuje się w grupie, zachowuje się zgodnie z przyjętymi normami, wykazuje chęć potrzeba niesienia pomocy. Szanuje poglądy, zdanie czy wyznanie innych osób, rozpoznaje wartości moralne, prawidłowo komunikuje się z innymi osobami, cechuje go kultura osobista, potrafi korzystać z dóbr kultury. Absolwent ma szacunek do osób starszych.

Rozwój emocjonalny i intelektualny - uczeń okazuje szacunek do rodziny, do pracy dba o przyrodę i chroni ją, szanuje historię i kulturę oraz tradycję naszego regionu i narodu. Szanuje mowę ojczystą, zna historię najbliższej okolicy, regionu i państwa. Szanuje swoją tożsamość narodową. Uczeń wie jak odpowiednio reagować na przejawy widocznej przemocy oraz zna zagrożenia wynikające ze stosowania używek. Jest asertywny w sytuacjach zagrożeń i niebezpieczeństw. Nabył wiedzę i potrafi ją zastosować w praktyce odpowiednią do własnych możliwości intelektualnych.

II. Analiza dotychczasowych działań szkoły.

1. Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów

W naszej szkole zapewniamy dobrą atmosferę nauki i zabawy, promujemy wartość edukacji. Każdy sukces ucznia jest zauważony i doceniony. Dbamy o profesjonalne podejście do ucznia z niepełnosprawnością sprzężoną. Posiadamy certyfikat „Miejsce przyjazne osobom z niepełnosprawnością” przyznany przez Prezydenta Miasta Częstochowy.

Uczniowie nasi biorą udział w wielu konkursach zarówno na terenie szkoły jak i o zasięgu międzyszkolnym. Reprezentują szkołę na cyklicznych imprezach sportowych m.in. „Przełam bariery” lub „Sprawni inaczej”. Czynnie uczestniczą w zajęciach działającego na terenie szkoły klubu „Awans”. Od lat w szkole działa zespół taneczno- muzyczny „Bees”, zespół teatralny „Pigmalion”, zespół muzyczny „Guiro”. Zespoły te reprezentują szkołę naszą w różnych konkursach międzyszkolnych odnosząc w nich znaczące sukcesy.

Za sukces wychowawczy należy uznać czynny udział uczniów w licznych wycieczkach turystyczno - krajoznawczych organizowanych przez działające w szkole koło PTTK. Szkolne Koło Ligi Ochrony Przyrody działa w naszej szkole od 2003 r. Uczniowie należący do LOP chętnie angażują się w pomoc zwierzętom ze schroniska, dokarmiają ptaki zimą. Regularnie włączają się w różnorodne akcje, które zwiększają świadomość i kształtują ich proekologiczne postawy. Stanowimy również brać harcerską jako „Drużyna Nieprzetartego Szlaku”.

Wielu uczniów naszej szkoły rozwinęło umiejętności swobodnej komunikacji alternatywnej dzięki wprowadzonym książkom do komunikacji, programom „Mówik” itd. Uczniowie wraz z nauczycielami organizują corocznie w październiku obchody Międzynarodowego miesiąca komunikacji AAC.

Dostrzegalnym problemem wśród uczniów jest nadwaga. Zagadnienia zdrowego odżywiania, prowadzenia zdrowego, aktywnego stylu życia, zachowania prawidłowych nawyków żywieniowych, dbałość o prawidłową postawę ciała to zagadnienia poruszane podczas prowadzonych pogadanek, spotkań z zakresu profilaktyki.

W trakcie naszych spotkań:

- uczeń poznaje wartościowe produkty żywnościowe,
- poznaje i rozróżnia owoce i warzywa,
- dokonuje wielozmysłowej obserwacji warzyw i owoców,
- je warzywa, owoce i pije soki, zna ich rolę w codziennej diecie,
- pije wodę, bo jest zdrowa,
- wyrabia nawyk spożywania drugiego śniadania, spożywania 5 posiłków dziennie,
- uczeń na miarę swoich możliwości, samodzielnie lub z pomocą nauczyciela przygotowuje zdrowy posiłek.

Na podstawie obserwacji uczniów zauważyliśmy problem zachowania właściwej higieny ciała. W trakcie spotkań profilaktycznych :

- uczeń utrwała zasady dotyczące higieny, w tym higieny osobistej,
- umie prawidłowo korzystać z toalety oraz właściwie stosować przybory toaletowe,
- uczeń ma nawyk częstego mycia rąk i utrzymania ich w czystości,
- utrwała czynność mycia zębów.

Ze względu na częste problemy naszych uczniów z prawidłową postawą ciała i istniejącymi wadami prowadzone są również tematyczne spotkania profilaktyczne dzięki którym:

- uczeń przyjmuje prawidłową postawę ciała,
- kontroluje swoje ciało w pozycji leżącej, siedzącej, stojącej, podczas nauki,
- wykonuje podstawowe ćwiczenia gimnastyczne,
- niwelujące wady postawy przy wsparciu terapeutów.

Wielu uczniów w naszej szkole ma problemy z komunikacją werbalną. Prowadzone formy nauczania alternatywnej komunikacji:

- rozwijają w uczniach potrzebę komunikowania się,
- są dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości alternatywnych metod komunikacji,
- rozwijają słownictwo i umiejętność formułowania wypowiedzi,
- doskonałą wymowę.

W naszej szkole ze względu na występującą dużą niepełnosprawność intelektualną i ruchową, uczniowie w niewielkim stopniu narażeni są na zagrożenia alkoholem, narkotykami czy dopalaczami. Mając jednak na uwadze uczniów, którzy mogliby ulec różnym wpływom środowiskowym prowadzimy spotkania profilaktyczno - informacyjne dla uczniów i rodziców. Nasza placówka kładzie duży nacisk na bezpieczeństwo w szkole i poza nią oraz zasady bezpiecznych kontaktów z nieznanymi.

Ważnym aspektem wychowawczym szkoły jest aspekt patriotyczny, kształtowanie szacunku do własnego państwa, symboli narodowych, religijnych oraz pamiątek historycznych. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, rozwijanie szacunku do obrzędów i zwyczajów nawiązujących do życia naszych przodków. Kultywowanie regionalnych tradycji, uświadamianie znaczenia świąt narodowych, dokumentowanie historii szkoły. Budzenie szacunku do miejsc pamięci narodowej, zabytków, miast i wytworów kultury narodowej. Dbamy o to, by uczniowie znali symbole narodowe, hymn, flagę, godło, stolicę kraju.

2. Identyfikacja porażek wychowawczych i profilaktycznych szkoły.

Z dotychczasowej analizy wewnętrznej wynika, że uczniowie czują się bezpiecznie w szkole i wiedzą do kogo mają się zwrócić w sytuacji budzącej ich niepokój lub zagrożenie. Uczniowie nasi borykają się często z problemem pogłębiających się wad postawy, przykurczów, skolioz, które mimo prowadzonych terapii w szkole i innych placówkach leczniczych ulegają pogłębieniu wraz z ich dojrzewaniem. Innym problemem jest karmienie uczniów, którzy nie potrafią samodzielnie spożywać posiłków. Personel szkolny jest przeszkolony w karmieniu terapeutycznym,

dzięki czemu możemy bezpiecznie i skutecznie karmić naszych podopiecznych. Przy niepełnosprawności intelektualnej Istnieją również problemy emocjonalne uczniów, ich labilność emocjonalna, zachowania agresywne, autoagresja, nadpobudliwość, stereotypie.

3. Identyfikacja skutecznych i nieskutecznych metod wychowawczych i profilaktycznych.

Charakterystyka pracy w ZSS nr 45 w Częstochowie opiera się na indywidualnym podejściu do ucznia. Określone metody i działania wychowawcze pomagają skutecznie przeciwdziałać zjawiskom niekorzystnym, nieprzyjaznym, budzącym niepokój ucznia. W cyklu spotkań z zakresu profilaktyki uczniowie przyswajają zasady bezpiecznego użytkowania sprzętu AGD i RTV, bezpiecznego spędzania czasu wolnego, wakacji, zasady zdrowego odżywiania oraz profilaktyki stosowania narkotyków i narkotyków zastępczych - dopalaczy. Uczniowie przyswajają zasady bezpiecznego i właściwego korzystania ze środków komunikacji publicznej oraz innych miejsc użyteczności publicznej.

4. Identyfikacja potrzeb rozwojowych nauczycieli

Nauczyciele naszej placówki nieustannie podnoszą swoje kwalifikacje, wzbogacają swój warsztat pracy, dzielą się wiedzą zdobytą z różnych źródeł na radach pedagogicznych. Większość ukończonych szkoleń dotyczy głównych problemów naszych uczniów takich jak: karmienie terapeutyczne, pozycjonowanie ucznia jako profilaktyka pogłębiających się wad postawy, komunikacja alternatywna.

5. Identyfikacja źródeł zewnętrznego wsparcia wychowawczego i profilaktycznego.

Szkoła współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym mogącym wspomóc w wychowaniu i profilaktyce uczniów naszej szkoły. Bardzo ważna jest integracja środowiska osób niepełnosprawnych ze środowiskiem ludzi pełnosprawnych.

Chcąc tę integrację rozwijać i przybliżyć szkoła współpracuje z następującymi organizacjami:

- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną,
- stowarzyszenie „Serce”, „Podaj dalej”,
- Specjalny Ośrodek Wychowawczy im. św. Jana de La Salle
- klub muzyczny „Stacherczak”, klub „Politechnik”,
- Muzeum, Filharmonia
- Fan Club Speedway,
- Regionalny Oddział PTTK,
- LOP w Częstochowie
- LKS „Gol-Start”
- MOPS, TPD, policja, straż pożarna,
- RODN „WOM” w Częstochowie,
- Samorządowy Ośrodek Doskonalenia w Częstochowie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Częstochowie,
- PZN, MOSiR, PEFRON, PZN, TKKF „Pegaz”,
- Dzielnicowy Ośrodek Społeczności Lokalnej, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Północ”.

III. Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły.

1. SFERA ROZWOJU FIZYCZNA

KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI I WYRABIANIE POCZUCIA DBAŁOŚCI O WŁASNE CIAŁO, ZDROWIE I SPRAWNOŚĆ FIZYCZNĄ

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Zdrowe odżywianie warunkiem prawidłowego rozwoju ucznia.	<ul style="list-style-type: none"> -zajęcia dydaktyczne na temat zdrowego odżywiania; -wspólne spożywanie drugiego śniadania w klasie; -spożywanie obiadów w szkole; -ćwiczenia praktyczne, przygotowywanie prostych potraw; -realizacja programu unijnego „Program dla szkół”, dostarczający uczniom klas 1-5 szkoły podstawowej komponenty warzywno – owocowe, mleko i produkty mleczne.	wychowawcy klas, nauczyciele uczący w danych klasach, pomoc nauczyciela	cały rok

	<p>- realizacja programu „Trzymaj formę”;</p> <p>-wykorzystanie pomocy dydaktycznych, scenariuszy, materiałów multimedialnych, płyt CD zebranych w teczkach profilaktyki pt. „Zdrowe odżywianie”;</p> <p>-konkursy plastyczne promujące zdrowe odżywianie, wystawa prac;</p> <p>- wdrażanie i przestrzeganie zasad higieny w zakresie przygotowania i spożywania posiłków przez uczniów w czasie epidemii zachorowań na Covid -19;</p> <p>- zwracanie szczególnej uwagi na utrzymanie wysokiej higieny, mycia i dezynfekcji stanowisk pracy, opakowań produktów, sprzętu kuchennego, naczyń stołowych oraz sztućców.</p>		
--	--	--	--

<p>2. Zachowanie higieny osobistej warunkiem zdrowia.</p>	<p>-uczenie właściwego zachowania w toalecie, korzystania z wody i przyborów toaletowych, zgodnie z zasadami zachowania bezpieczeństwa w szkole w czasie epidemii zachorowań na Covid-19;</p> <p>- prawidłowe mycie i dezynfekcja rąk ;</p> <p>- wietrzenie pomieszczeń;</p> <p>- zachowanie bezpieczeństwa i dystansu społecznego w przestrzeniach zamkniętych i ciągach komunikacyjnych, zgodnie z Regulaminem funkcjonowania szkoły w czasie epidemii Covid-19;</p> <p>-nauka prawidłowego szczotkowania zębów;</p> <p>-okresowa kontrola czystości; - fluoryzacja zębów.</p>	<p>Nauczyciele, pomoc nauczyciela pielęgniarka szkolna</p>	<p>cały rok</p>
--	--	--	-----------------

3. Profilaktyka wad postawy.	<p>-dostosowanie stanowiska pracy do indywidualnych potrzeb ucznia podczas zajęć, spożywania posiłków;</p> <p>-zabezpieczenie prawidłowej pozycji ucznia z porażeniem podczas spoczynku, zabawy i nauki;</p> <p>-dostosowanie ćwiczeń gimnastycznych, korekcyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów podczas terapii ruchowej.</p>	<p>wszyscy nauczyciele, terapeuci ruchowi</p>	<p>cały rok</p>
4. Rozwój sprawności fizycznych	<p>- zajęcia ruchowe z uczniami dostosowane do możliwości fizycznych uczniów;</p> <p>- uczestnictwo w olimpiadach i zawodach sportowych;</p> <p>- realizacja innowacji pedagogicznej „Uczymy się grać w bocce”;</p> <p>- realizacja programu „Trzymaj formę”.</p>	<p>Terapeuci ruchowi wyznaczeni nauczyciele</p>	<p>W zależności od wyznaczonych terminów. cały rok</p>

<p>5. Poznanie procedur obowiązujących w szkole w sytuacji zagrożenia życia</p>	<p>- organizacja prób ewakuacyjnych; - stosowanie się do Regulaminu funkcjonowania Zespołu Szkół Specjalnych nr 45 w Częstochowie w czasie epidemii Covid-19.</p>	<p>nauczyciele, administracja, pomoc nauczyciela</p>	<p>w czasie dyspozycyjnym cały rok</p>
<p>6. Bezpieczny kontakt z psem.</p>	<p>- realizacja tematyki podczas zajęć dydaktycznych i rewalidacyjnych; - ćwiczenia praktyczne podczas dogoterapii; - rozwijanie właściwego postępowania zwierzętami.</p>	<p>wychowawcy klas, dogoterapeuci</p>	<p>cały rok</p>

2. SFERA ROZWOJU SPOŁECZNA

ROZWIJANIE U UCZNIĄ CECH SAMORZĄDNOŚCI I SAMODZIELNOŚCI

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Ja jako kobieta/ ja jako mężczyzna	-podczas zajęć dydaktycznych wskazywanie ucznia jako kobiety lub mężczyzny, zwracanie uwagi na wygląd, sposób zachowania, atrybuty kojarzone z płcią; omawianie na przykładach, z wykorzystaniem czasopism i filmów; zmiany biologiczne związane z dojrzewaniem; role społeczne przypisywane płci np. kobieta - matka, żona, przyjaciółka; mężczyzna - ojciec, policjant, mąż, itp.; dbanie o higienę osobistą ciała i konieczność zachowania intymności podczas tych czynności, wzmacnianie pożądanых zachowań; edukacja rodziców.	nauczyciele, psycholog, pomoc nauczyciela pielęgniarka szkolna,	wg ustalonego harmonogramu

<p>2. Pamiętamy o przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa podczas drogi do szkoły</p>	<p>- zajęcia dydaktyczne mające na celu utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się po drodze.</p> <p>- wykorzystanie pomocy dydaktycznych z teczki profilaktyki pt. „Droga do szkoły” (scenariusz zajęć, karty pracy, prezentacje multimedialne, propozycje prac plastycznych, płyt CD</p> <p>- ćwiczenia utrwalające znajomość sygnalizacji świetlnej)</p>	<p>zespół nauczycieli uczących w danej klasie, wychowawcy klas, terapeuci ruchowi</p>	<p>według rozkładu materiału</p>
<p>3. Uczeń wie, że należy do społeczności szkolnej</p>	<p>- zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia;</p>	<p>nauczyciele, dyrektor</p>	<p>październik</p>
<p>4. Nauka radzenia sobie w sytuacjach życia codziennego</p>	<p>- wyjścia do miejsc użyteczności publicznej, samodzielne korzystanie z miejsc użyteczności społecznej (PKS, PKP, poczta).</p>	<p>nauczyciele</p>	<p>według rozkładu materiału</p>

<p>5. Rozwijanie umiejętności dobrego kontaktu między rówieśnikami, uczniami i nauczycielami, kształtowanie prawidłowych relacji: nauczyciel– uczeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> -integracja grupy klasowej; -budowanie atmosfery zaufania i bezpieczeństwa; -rozwijanie umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej; -uczenie podstawowych zasad dobrego wychowania; -spotkanie z okazji „Dnia Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelektualną”; -wykorzystanie materiałów zawartych w teczce profilaktyki pt. „Wartości”. 	<p>wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele, pomoc nauczyciela</p>	<p>cały rok</p>
<p>6. Aktywne spędzanie wolnego czasu</p>	<ul style="list-style-type: none"> -udział w kołach zainteresowań; -udział w i zawodach sportowych i Olimpiadach Sportowych; -udział w turystyce i krajoznawstwie - wycieczkach klasowych, szkolnych, pozaszkolnych organizowanych przez PTTK; -realizacja innowacji pedagogiczno – programowej „Uczymy się grać 	<p>nauczyciele, kół zainteresowań np. SKKT PTTK, nauczyciel, organizator wycieczki, terapeuci ruchowi.</p> <p>mgr Wojciech Chądryński</p>	<p>według rozkładu materiału</p>

	<p>w bocce”;</p> <p>-uczestnictwo w zabawach ruchowych.</p>		
<p>7. Jestem ostrożny w kontaktach z nieznanymi</p>	<p>-w trakcie zajęć dydaktycznych;</p> <p>-pogadanki;</p> <p>-filmy edukacyjne;</p> <p>-rozmowy indywidualne w razie potrzeby zgłaszanej przez ucznia;</p> <p>-obrona przed „złym dotykiem”.</p>	<p>psycholog, wszyscy nauczyciele</p>	<p>cały rok</p>
<p>8. Radzę sobie z agresją</p>	<p>-zajęcia z socjoterapii;</p> <p>-zajęcia w Sali Doświadczania Świata;</p> <p>-wzmacnianie pożądanych zachowań uczniów;</p> <p>- modelowanie zachowań pożądanych;</p> <p>-zajęcia relaksacyjne z wykorzystaniem prostych technik relaksacyjnych; rozwijanie zdolności wchodzenia w stan relaksu i odprężenia;</p> <p>-wzmacnianie dobrych manier</p>	<p>wszyscy nauczyciele, psycholog</p>	<p>wszyscy nauczyciele, psycholog</p>

9. Właściwa komunikacja ułatwia naukę i funkcjonowanie	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia korygujące zaburzenia wymowy, nauka komunikacji wspomaganej i alternatywnej AAC; - poszerzanie współpracy z rodzicami na zajęciach pozaszkolnych - współpraca z NFZ. 	<p>logopedzi, wszyscy nauczyciele, rodzice</p>	<p>cały rok</p>
10. Jak radzić sobie w niebezpiecznej sytuacji?	<ul style="list-style-type: none"> - cykl działań i pogadań w trakcie zajęć edukacyjnych; - ćwiczenia praktyczne w zakresie zwracania się po pomoc do zaufanych ludzi; - ćwiczenia praktyczne w wybieraniu numerów alarmowych. 	<p>wychowawcy klas wraz z zespołem nauczycieli uczących w danej klasie, pielęgniarka szkolna</p>	<p>cały rok</p>
11. Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec edukacji i pracy oraz rozpoznawanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia pobudzające uczniów do poznawania własnych możliwości i ograniczeń; - zajęcia aktywizujące uczniów do poznawania zawodów, prowadzone podczas zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego; - organizowanie wycieczek 	<p>wychowawcy, nauczyciele, psycholog</p>	<p>cały rok</p>

	zawodoznawczych do punktów użyteczności publicznej; - spotkania z przedstawicielami różnych zawodów; - wdrożenie programu edukacyjno-wychowawczego „Poznajemy świat zawodów”;		
--	---	--	--

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Pozyskiwanie rodziców do współpracy	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizowanie rodziców do pracy na rzecz szkoły; - wyróżnianie rodziców za współpracę i wsparcie szkoły; - zapoznanie rodziców z celami pracy wychowawczo profilaktycznej; - udział rodziców w konsultacjach i zebraniach. 	nauczyciele, dyrektor	Wrzesień

3. SFERA ROZWOJU PSYCHICZNA (EMOCJONALNO-INTELEKTUALNA)

KSZTAŁTOWANIE U UCZNIÓW POSTAWY ASERTYWNEJ W ODPOWIEDZI NA ZAGROŻENIA

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Ochrona zdrowia przed działaniem substancji psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia profilaktyczne; - pogadanki ; - zapobieganie problemom; związanym z uzależnieniami (alkohol, nikotyna, narkotyki, dopalacze).	wszyscy nauczyciele, psycholog.	cały rok
2. Ochrona zdrowia psychicznego w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego chorobą koronawirusową Covid -19	<ul style="list-style-type: none"> - objęcie uczniów wsparciem psychologicznym; - pogadanki o przeżywanych emocjach i stresie; - pomoc w bezpiecznym odreagowywaniu napięć psychoemocjonalnych związanych z epidemią Covid-19.	Wychowawcy, psycholog	Cały rok

3. Stop wulgaryzmom, wrabianie szacunku dla mowy ojczystej.	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki profilaktyczne; - podejmowanie tematyki podczas zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych i zajęć logopedycznych z uczniami; - dbałość o poprawną polszczyznę, zwracanie uwagi na piękno języka polskiego; - modelowanie zachowań. 	wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, logopedzi.	cały rok
--	---	---	----------

KSZTAŁTOWANIE POSTAW PATRIOTYCZNYCH

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin
1. Umiłowanie tradycji lokalnej i państwowej	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z symbolami narodowymi' -wycieczki do miejsc pamięci narodowej; -uczestnictwo w uroczystościach szkolnych o charakterze patriotycznym i religijnym; - obchodzenie w domu rodzinnym świąt religijnych i państwowych. 	wychowawcy klas, nauczyciele, pomoc nauczyciela	w zależności od kalendarza

KSZTAŁTOWANIE ROZWOJU INTELEKTUALNEGO UCZNIĄ

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
<p>1. Wspieranie rozwoju intelektualnego ucznia</p>	<ul style="list-style-type: none"> -doskonalenie techniki czytania i pisania; - rozwój zainteresowań własnych; - nauka korzystania z księgozbioru Biblioteki szkolnej oraz nowoczesnych technik multimedialnych; - przygotowanie i uczestnictwo w konkursach szkolnych i pozaszkolnych; - stosowanie metod aktywizujących i indywidualizacji w nauczaniu zgodnie z orzeczeniem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; - stosowanie metod służących w rozwijaniu poszczególnych funkcji, sprawności, umiejętności na miarę możliwości każdego ucznia (m. in. Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, Metoda Dobrego Startu M. Bogdanowicz, pedagogika 	<p>wszyscy nauczyciele, psycholog</p>	<p>cały rok szkolny</p>

	<p>zabawy, muzykoterapia, dogoterapia i inne);</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja celów i zadań z podstawy programowej; - wybór modułów zajęć edukacyjnych; - udział w zespołach rewalidacji indywidualnej; - realizacja innowacji pedagogicznej w kl. 7a „ Cztery kolory – cztery żywioły” 	mgr Aleksandra Matysiak	
2. Poszerzenie wiedzy z zakresu nowoczesnego wykorzystywania urządzeń multimedialnych	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie różnorodnych narzędzi i sprzętów multimedialnych podczas zajęć z uczniami; -pogadanki, profilaktyczno-wychowawcze dotyczące bezpiecznego korzystania z narzędzi multimedialnych; - praktyczne zajęcia z wykorzystaniem dostępu do komputera i Internetu. 	wszyscy nauczyciele	cały rok

4. SFERA ROZWOJU DUCHOWA

KSZTAŁTOWANIE POSTAW ETYCZNYCH I UMIEJĘTNOŚCI HIERARCHIZACJI WARTOŚCI

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni	termin
1. Potrafi odróżnić dobro od zła	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w pogadankach tematycznych i uroczystościach szkolnych; -uczestnictwo w uroczystościach o charakterze religijnym; -uczestnictwo we mszach świętych na terenie szkoły. 	nauczyciele, wychowawcy, katecheta	rok szkolny
2. Uczeń docenia pracę osób dorosłych i cechuje się postawą szacunku do osób starszych	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc osobom starszym w rodzinie; pomoc słabszym kolegom w klasie; - okazywanie szacunku rodzicom, nauczycielom, pracownikom szkolnym; - stosowanie zwrotów grzecznościowych w codziennych kontaktach z dorosłymi. 	rodzice	rok szkolny

IV. EWALUACJA

Ewaluacja jest niezbędna dla zbadania czy realizowany program przynosi zakładane cele, efekty. Należy więc kontrolować przebieg procesu, osiągnięcia i wyniki. W tym celu za pomocą odpowiednio skonstruowanych narzędzi badawczych przeprowadzamy ewaluację na początku i na koniec roku szkolnego, co pozwala nam na wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy.

Pomocne narzędzia ewaluacji to:

- sprawozdania wychowawców klas;
- raporty z ewaluacji wewnętrznej szkoły;
- tematyczna ankieta dla rodziców i nauczycieli;
- ocena efektów działalności wychowawczej, dydaktycznej, opiekuńczej oraz innych działalności statutowych szkoły;
- analiza dokumentacji szkolnej uczniów;
- obserwacje;
- wywiady z kadrą pedagogiczną, rodzicami.

Przeprowadzone ankiety, wspólne spotkania pozwalają na sformułowanie wniosków do dalszej pracy i modyfikacji programu. Za realizację programu wychowawczo-profilaktycznego odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły i dyrektor.

Zatwierdzono Uchwałą Rady Rodziców Nr 1/2020/2021 z dn. 23 września 2020 r.